

BÖLÜM 15

SEZARYEN

Sinem GÜVEN SANTUR¹

¹ Uzm. Ebe, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD., ysinemguven@gmail.com

İÇİNDEKİLER

- Sezaryen Doğum ve Endikasyonları
 - Anne ile İlgili Endikasyonlar
 - Fetüsle İlgili Endikasyonlar
 - Fetüs Eklerine Ait Endikasyonlar
 - Mediko-Sosyal Endikasyonlar
- Dünyada ve Türkiye'de Sezaryen Doğum Oranları
 - Sezaryen Doğumun Tercih Edilme Nedenleri
- Sezaryen Operasyonunda Uygulamalar ve Ebelik Bakımı
 - Sezaryen Öncesi Preoperatif Dönem ve Ebelik Uygulamaları
 - Sezaryen Sonrası Postoperatif Dönem ve Ebelik Uygulamaları
 - İnsizyon Ağrısı
 - Baş Ağrısı ve Baş Dönmesi
 - Eklem ve Sırt Ağrısı
 - Postpartum Enfeksiyon
 - Vajinal Akıntı ve Kanama
 - Konstipasyon

- Ellerde ve Ayaklarda Uyuşma ve Fazla Üşüme
- Uyku kalitesinde Yetersizlik ve Uykusuzluk
- Tromboembolik Durumlar
- Meme Sorunları
- Sezaryen Sonrası Vajinal Doğum

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- Dünyada ve ülkemizde sezaryen oranlarını öğrenme
- Sezaryen endikasyonlarını açıklayabilme
- Sezaryen operasyonunu, anestezi türlerini açıklayabilme
- Preoperatif dönem uygulamalarını ve ebelik girişimlerini açıklayabilme
- Postperatif dönem uygulamalarını ve ebelik girişimlerini açıklayabilme
- Sezaryen sonrası vajinal doğum yönetimini açıklayabilme

olmadığı aynı zamanda başarı oranını da değiştirmeyeceği belirtilmiştir.

Eylemde oksitosin indüksiyonu kullanmak SSVD denemelerinde başarı-sızlıkla doğrudan ilişkili olup sıklıkla uterin rüptüre sebep olduğu için tercih edilememeli ya da olabildiğince kontrolle hafif stimülasyon sağlayacak şekilde kullanılmalıdır.

Ayrıca SSVD sezaryene göre %1 oranında kan transfüzyonu riski taşımaktadır ve endometriozis riski vardır.

SSVD olgularında oksitosin indüksiyonu uterin rüptüre sebep olabildiğinden genellikle tercih edilmemektedir.

SSVD'ye Yönelik Ebelik Girişimi

- Sezaryen doğum yapmış kadınların antenatal dönemde SSVD noktasındaki istekleri, bilgi ihtiyaçları değerlendirilmeli SSVD rehberi ışığında bilgilendirme yapılmalıdır.
- Kadınlara bilgilendirme yaparken ebe kendi düşünceleri değil yarar/zarar dengesini rehber doğrultusunda anlatmalı ve kararı kadına bırakmalıdır.
- Ebe öyküde herhangi bir risk görse de görmese de kadının kadın-doğum hekiminden de görüş alması ve buna yönelik karar almasını desteklemelidir.

Çalışma Soruları

Ülkemizdeki sezaryen oranı nedir?
Maternal ve fetal sezaryen endikasyonları nelerdir?
Sezaryen operasyonunda kullanılan rejyonel anestezi türleri nelerdir?
Preoperatif dönemdeki ebelik girişimleri nelerdir?
Postoperatif dönemdeki ebelik girişimleri nelerdir?
Sezaryen sonrası vajinal doğum kararında ACOG'un önermiş olduğu kriterler nelerdir?

KAYNAKLAR

- Aktaş, D., İskender, Ö., & Topaloğlu, M.G. (2020). Relationship between the level of pain and quality of sleep in women after a cesarean-section. *Bezmialem Science*, 8(1), 62-67.
- Altıparmak, S. & Yılmaz, A. N. (2021). Puerperan kadınlarda doğum tipinin emzirme başarısı ve uyumsuzluk şiddetine etkisi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 119-127. doi: 10.47115/Jshs.878963
- American College of Obstetricians and Gynecologists (2010). *Vaginal Birth After Cesarean Delivery*. <http://www.acog.org/Resources-And-Publications/Practice-Bulletins/Committee-on-Practice-Bulletins-Obstetrics/Vaginal-Birth-After-Previous-Cesarean-Delivery>. (Erişim Tarihi: 24.11.2021).

- Badr, H.A., & Zauszniewski, J.A. (2017). Meta-analysis of the predictive factors of postpartum fatigue. *Applied Nursing Research*, 36, 122-127. doi:10.1016/j.apnr.2017.06.010.
- Belete, H., & Misgan, E. (2019). Determinants of insomnia among mothers during postpartum period in Northwest Ethiopia. *Sleep Disorders*, 1- 7. doi:10.1155/2019/3157637.
- Betrán, A. P., Torloni, M.R., Zhang, J., & Gülmezoglu, A. M. (2016). For the WHO working group on caesarean section. Commentary: WHO statement on caesarean section rates. *BJOG*, 123(5), 667-70.
- Boushra, M., & Rathbun, K.M. (2020). *Postpartum Headache*. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing. PMID: 30725786.
- Cooklin, A.R., Amir, L.H., Nguyen, C.D., Buck, M.L., Cullinane, M., Fisher, J.R.W., & Donath, S.M. (2017). Physical health, breastfeeding problems and maternal mood in the early postpartum: a prospective cohort study. *Archives of Women's Mental Health*, 21(3), 365-374. doi:10.1007/s00737-017-0805-y.
- Çapık, A., Karaman Özlü, Z., Soydan, S., Ejder Apay, S., Aşar, G., Özer, N., & Arslan, S. (2016). Sezaryen ameliyatı olan lohusalarda progresif gevşeme egzersizlerinin ağrı kontrolü üzerine etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(19), 1-7.
- Demirbaş, M., Karabel, M. P. & İnci, M. B. (2018). Türkiye'de ve Dünyada değişen sezaryen sıklığı ve olası nedenleri. *Sakarya Tıp Dergisi*, 7(4), 158-163. doi: 10.31832/smj.368600
- Durmuş, A., & Can Gürkan, Ö. (2020). Erken postpartum dönem meme sorunlarında kanıt temelli tamamlayıcı ve destekleyici bakım uygulamaları. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 185-192.
- Güney, E., & Uçar, T. (2021). Effects of deep tissue massage on pain and comfort after cesarean: A randomized controlled trial. *Complementary Therapies in Clinical Practice*, 43, 101320.
- Habak P.J., & Kole M. (2020). *Vaginal birth after cesarean delivery*. In: StatPearls. StatPearls Publishing, Treasure Island (FL). PMID: 29939621.
- OECD Data (2021). *Caesarean sections*. <https://data.oecd.org/healthcare/caesarean-sections.htm>
- Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD. (2021). *Health Statistics, Caesarean sections (indicator)*. doi: 10.1787/adc3c39f-en (Erişim: 08.11.2021)
- Robson, M. S. (2001). Classification of caesarean sections. *Fetal and Maternal Medicine Review*, 12(1), 23-39.
- Santur, S.G., & Özşahin, Z. (2021). *Sleep and midwifery approach in the stages of women's life*. The Journal of Turkish Family Physician, 12(4), 207-216.
- Sağlık Bakanlığı, Doğum ve Sezaryen Eylemi Yönetim Rehberi. (2010). <http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/a%C3%A7sap27.pdf>. (Erişim Tarihi: 25.11.2021).
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (2018). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Kalkınma Bakanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye. http://www.sck.gov.tr/wp-content/uploads/2020/08/TNSA2018_ana_Rapor.pdf (Erişim Tarihi: 08.11.2021)
- Ucar, T., Derya, Y. A., Barut, S., Guney, E., Sabanci, E., & Unver, H. (2018). Opinions of labor professionals about vaginal birth after cesarean in Turkey. *International Journal of Caring Sciences*, 11(2), 1043.
- World Health Organization. (2015). *Caesarean sections should only be performed when medically necessary*. <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2015/caesarean-sections/en>. (Erişim:10.11.2021).
- Wu, Y., Kataria Y., Wang, Z., Ming, W.K., Ellervik, C. (2019). Factors associated with successful vaginal birth after a cesarean section: a systematic review and meta-analysis. *BMC Pregnancy Childbirth*, 19(1), 360. doi: 10.1186/s12884-019-2517-y.